

Dansk teaterpolitik tages under behandling, men da teater som begreb altid er undervejs, så er der ikke langt fra moderne til gammeldags, og det kan være svært for en ildsjæl at være på forkant med fremtiden – hele tiden.

Bogen har interesse for teaterstude-

rende og for teaterfolk i det hele taget, men den har ingen underholdende værdi. Man savner både et navnerregister og en fortegnelse over de nævnte teatergrupper og teatre.

Ny Paludan-Müller

HISTORIEVIDENSKAB

Claus Ladegaard (red.): *Når medierne spinder historiens tråd*. (Akademisk Forlag, 1993). 204 s., 248 kr.

Det er et væsentligt emne, der tages op i denne artikelsamling, som for hovedpartens vedkommende har sit udspring i »et tværfagligt samarbejde mellem fagene historie og kommunikation på Roskilde Universitetscenter«; en del af indlæggene ser da også ud til at være udsprunget af studenteropgaver/specialer. Bogens emne er populær historieformidling i medierne med altovervejende vægt på fjernsynet, og med redaktørens forord er »det centrale perspektiv ... de historiske betydninger og opfattelser, som den populære historieformidling skaber hos modtagerne«. På den måde gås der anderledes til værks end i de fleste hidtidige analyser af fjernsynets historieformidling, der ligesom andre former for historiografiske analyser først og fremmest har interesseret sig for afsenderne og de mekanismer, der har styret det færdige produkt.

I sin indledning peger Claus Ladegaard på, at dannelsen af populære opfattelser af historien har betydning, og at »den populære historieformidling formidler underholdning og oplevelse, men den formidler også tyding og tolkninger af fortiden«. Det handler altså ikke mindst om, hvilke historiske bil-

leder historiske tv-serier danner inde i hovedet på ikke-historikere. Med andre ord, hvilken form for historisk bevidsthed de giver anledning til – som udøvende historikere så enten kan bygge videre på, eller måske have deres hyr med at få gjort has på, fordi de er »forkerte«!

Flere af artiklerne har påtaget sig at undersøge, hvad forskellige (mindre) grupper af seere har fået ud af at se videoer eller tv-serier med et historisk indhold i en mere eller mindre fiktiv ramme. Det er for så vidt interessant, men rejser selvfølgelig problemer om mulighederne for at generalisere fra de ret få adspurgte seere til os alle sammen.

Ud over en tidligere trykt tekst af Claus Bryld om massekulturel historieformidling som udfordring for historikerne har Anette Warring skrevet om 40-årsjubilæet for maj 1945 og Eline Ahnfeldt-Møllerup om den offentlige debat om Jane Horney-serien; Carsten Tage Nielsen forsøger at systematisere TVs historieformidlende genrer og fortælleformer, mens Matador-serien nok en gang må holde for som eksempel på fiktion som (vellykket) historieformidling – og det kan der jo gives mange gode grunde for, her ved at Rie Fridorf opdeler det historiske indhold i en række dimensioner (materiel-, struktur-, be-

givenheds- og mentalitetshistoriske); sluttelig er der så de nævnte receptionsanalyser af Jesper Olesen (»Frihedens forår«), Hanne Knudsen og Henrik Strunge (om en video om Poul Geleff) og Claus Ladegaard (»Christabel«).

Som en introduktion ikke mindst til

den visuelle historieformidlings problemer er det en interessant bog, som undervisere sikkert kan have nytte af at konsultere. Der afsluttes med en god (selektiv) bibliografi.

Jens Chr. Manniche

SLESVIG OG HOLSTEN

Helga Öhberg-Rossi (Hg.): *Das Flensburger Rentenbuch von 1508*. (Schriften der Gesellschaft für Flensburger Stadtgeschichte nr. 42, 1991). 230 s.

Flensborgs rentebog fra 1508 er at betragte som en skyld- og panteprotokol, der registrerer byens ejendomme og opregner den gælds- og rentebyrde, der påhviler den enkelte ejendom, og tillige de eventuelle panteforpligtelser, den måtte være behæftet med. Denne type oplysninger registreredes i Lybæk allerede før 1300, men i Danmark kendes de dog først fra slutningen af 1500-tallet.

I arkivalisk henseende er Flensborgs rentebog grundlagt allerede 1508 således i særklasse efter dansk målestok. Og så var Flensborgs ældste »Stadsbog« med de ældste ejendomsfortegnelser endda grundlagt allerede 1436, hvilket vidner om den tidlige interesse for denne type oplysninger. Med senmiddelalderens stigende handelsomsætning kunne tilgangen til møntmetal dårligt imødekomme det øgede mønt- og omsætningsmiddelbehov. Resultatet blev stadige møntforringelser og øget kreditøkonomi. Ved lånetransaktionerne måtte huse, boder og grunde yde kredittsikkerhed, men så var det væsentligt, at man et sted kunne få oplyst, hvor meget disse værdier i forvejen var behæftede.

Oprindeligt har man protokolført disse oplysninger i kronologisk rækkefølge, men fordelen ved at kontere for hver ejendom for sig efter et eller andet topografisk system var så indlysende, at det hurtigt trængte igennem. Men de få linters plads, der var forbeholdt hver ejendom i de gamle grundbøger, blev snart for trangt til at klare de stadig hyppigere kredittransaktioner, der skulle registreres.

I Flensborgs rentebog fra 1508 er der afsat en hel side pr. ejendom, så det er helt klart, at man har haft en langsigtet planlægning for øje til at løse det vanskelige registreringsproblem med de mange prioritetslån og kreditbehæftelser. Rentebogen er da også ført helt frem til ca. 1640, og det er noget af en »moppedreng«: 469 sider, lidt større end A4-format både i bredden og længden, 9 cm tyk, indbundet i to læderbetrukne træplader i smukt rødbrunt læder. Det er en ganske fornem indbinding, antagelig foretaget i Lybæk, men protokollen er i papir, ikke i det dyrere pergament, man anvendte tidligere.

Husene er identificerede ved ejerne ved første låntagning, ofte tillige ved senere ejere. Gadenavne og husnumre mangler, men rækkefølgen illustrerer alligevel en rundvandring i bytopografien, der nok lader sig følge. Långiverne var – navnlig i den tidligste periode –